

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania A. B.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 czerwca 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 1773/21,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od A. B. na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno -
Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami, o
których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 lipca 2017 r. (nr KRW [...]) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w Warszawie ponownie ustalił wysokość emerytury policyjnej A. B., przyznając ją w kwocie 2.069,02 zł (pkt 6), po obniżeniu jej do 0% podstawy wymiaru za każdy rok jego służby na rzecz państwa totalitarnego w okresie od 1

września 1988 r. do 15 czerwca 1990 r. na podstawie na podstawie art. 15c ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej, w związku informacją z 17 maja 2017 r. (nr [...]) Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby A. B., oraz obniżając wysokość emerytury do kwoty przeciętnej emerytury z 2017 r. ogłoszonej przez Prezesa ZUS (2.069,02 zł), na podstawie art. 15c ust. 3 ww. ustawy.

Wyrokiem z 18 czerwca 2021 r. (sygn. akt V U 694/21) Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. B. prawo do emerytury policyjnej w kwocie i na warunkach ustalonych w decyzji z 27 lutego 2017 r., poczynając od 1 października 2017 r.

Na skutek apelacji organu rentowego od wyroku z 18 czerwca 2021 r. Sądu Okręgowego w Opolu, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 10 stycznia 2023 r. (sygn. akt III AUa 1773/21) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie oraz zasądził od A. B. na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz zasądził od A. B. na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego złożył ubezpieczony, zaskarżając wskazany wyrok w całości, zarzucając rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 13b ust. 1, art. 15c i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz. 723) - poprzez dokonanie ich błędnej wykładni, a następnie ich niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprzeprowadzeniu indywidualnej oceny służby wnioskodawcy w spornym okresie z uwzględnieniem kryteriów pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa, tj. oceny wszystkich okoliczności sprawy, w tym także indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw

i wolności człowieka - w myśl uchwały Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. (sygn. akt III UZP 1/20), jak również wyroku Sądu Najwyższego z 16 marca 2023 r. (sygn. akt II USKP 120/22). Ponadto, orzekając o zmianie zaskarżonego wyroku Sądu I instancji, Sąd odwoławczy oparł się *de facto* wyłącznie na podstawie jednostki w której wnioskodawca pełnił służbę, podczas gdy załączona do akt sprawy informacja Instytutu Pamięci Narodowej nie pozwala na przypisanie wnioskodawcy działań bezprawnych, które mogłyby być kwalifikowane jako działania (służba) na rzecz totalitarnego państwa i brak jest jakichkolwiek przesłanek wskazujących że wnioskodawca naruszał prawa i wolności obywatelskie, a w konsekwencji pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w myśl dyspozycji art. 13b ustawy o zaopatrzeniu, sama służba operacyjna, którą skarżący pełnił nie jest wystarczającą przesłanką do przyjęcia, że była to służba na rzecz państwa totalitarnego, zwłaszcza, że dotyczyła ona praktycznie tylko i wyłącznie zbierania informacji i to w skrajnie schyłkowym okresie PRL, tj. od 1 września 1988 r. do 15 czerwca 1990 r., co nie miało żadnego związku ze stosowaniem niedozwolonych technik operacyjnych, czy też stosowaniem szantażu lub innymi metodami godzącymi w podstawowe prawa i wolności obywatelskie, wszak również i dzisiaj organy ochrony prawnej, tj. Policja, ABW, AW, CBA w ramach realizowanych czynności wykonują służbę operacyjną;

2. art. 33 ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straż Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez jego niezastosowanie i obniżenie świadczenia emerytalnego przyznanego wnioskodawcy po upływie 5 lat, o którym mowa w przepisie;

3. art. 2 Konstytucji RP, poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że dopuszczalne jest arbitralne obniżenie przysługującego skarżącego świadczenia emerytalnego, co narusza zasadę ochrony praw nabytych i zasadę sprawiedliwości społecznej, a także zasadę zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa oraz niedziałania prawa wstecz, wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego (zwłaszcza w sytuacji, kiedy skarżącemu już raz obniżano

emeryturę na podstawie przepisów ustawy o zmianie ustawy zaopatrzeniowej z dnia 23 stycznia 2009 r. i to za właśnie sporne lata służby od 1 września 1988 r. do 15 czerwca 1990 r.);

4. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na zaniechaniu przez Sąd odwoławczy dokonania rozważań prawnych uwzględniających wszystkie przesłanki dotyczące oceny służby wnioskodawcy - w ślad za uchwałą Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. (sygn. akt III UZP 1/20), czego konsekwencją było przyjęcie błędnego założenia że czynności wykonywane przez wnioskodawcę na pewno nie były obojętne i nieprzydatne, stanowiły bowiem podstawę do dalszych czynności operacyjnych poszczególnych służb i wywiadów, podczas gdy w treści opinii Instytutu Pamięci Narodowej próżno szukać jakiegokolwiek przesłanki uzasadniającej przyjęcie takiego stanowiska, skutkiem czego Sąd odwoławczy nie dokonał rekonstrukcji całości przebiegu służby wnioskodawcy, która pozwalałaby na określenie, że bezpośrednią konsekwencją czynności wykonywanych przez wnioskodawcę było rozpoznawanie i wykrywanie działalności wewnętrznych środowisk wrogich Państwu. Wszak służba wnioskodawcy koncentrowała się na zbieraniu informacji. Niezależnie od powyższego skarżący wskazał, że dokonując przytoczonych wyżej ustaleń Sąd odwoławczy wyszedł poza granice zaskarżenia wyznaczone przez apelację organu rentowego, czego bezpośrednią konsekwencją było ustalenie, że czynności operacyjne wykonywane przez wnioskodawcę były przydatne dla funkcjonowania państwa totalitarnego, wobec czego Sąd Apelacyjny nie podzielił oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd Okręgowy, a działania te były bezprawne, godziły w podstawowe prawa i wolności obywatelskie, a racją ich podejmowania było jedynie zabezpieczenie bytu narzuconego siłą ustroju komunistycznego. Taka ocena materiału dowodowego dalece wykracza poza granice oceny określone przez art. 233 § 1 k.p.c. W toku postępowania nie przeprowadzono żadnego dowodu, z którego można by wywodzić, że działania skarżącego były bezprawne i godziły w podstawowe prawa i wolności obywatelskie;

2. art. 379 § 4 k.p.c. poprzez nienależytą obsadę Sądu odwoławczego skutkiem czego skład Sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa - w myśl uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. a w konsekwencji nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu (co się tyczy faktu orzekania przez sędziego powołanego na wniosek tzw. neoKRS).

W związku z wyżej stawianymi zarzutami, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w Warszawie i zobowiązanie Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w Warszawie do przeliczenia prawa do emerytury policyjnej z pominięciem przepisów art. 22a i 15c ustawy zaopatrzeniowej, poczynając od 1 października 2017 r. oraz o zasądzenie od organu na rzecz powoda kosztów procesu za wszystkie instancje, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Alternatywnie, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o dotychczasowych kosztach postępowania, a także skarżący złożył wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (powołując się na treść przepisów art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.) wskazując, że w jego ocenie przedmiotowa skarga kasacyjna nie stanowi tylko polemiki z prawomocnym wyrokiem Sądu II instancji, lecz jest oczywiście uzasadniona. Wskazać zdaniem skarżącego należy, że Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Opolu i oddalił odwołanie wnioskodawcy. W ocenie strony wnioskującej zaskarżony wyrok zapadł z naruszeniem dyspozycji ustawy o zaopatrzeniu, tj. art. 13b ust. 1 w zw. z art. 15c ust. 1 pkt 1 i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.

Co również istotne zdaniem skarżącego, za przyjęciem przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia fakt rozbieżnego orzecznictwa Sądów Apelacyjnych rozpatrujących odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w Warszawie. Sąd Najwyższy również prezentuje dwie odmienne linie orzecznicze dotyczące wykładni spornej ustawy: w sprawie II USKP 120/22 zakończonej wyrokiem z 16 marca 2023 r. Sąd Najwyższy przyjął, że niekonstytucyjne jest pozbawianie świadczeń osób, które wypracowały je po 1990 r., natomiast w sprawie III UZP 1/20, zakończonej wydaniem uchwały z 16 września 2020 r. Sądu Najwyższego nie jest dokonywana ocena konstytucyjności ustawy

zaopatrzeniowej, a jedynie wykładnia przepisów pozwalających na obniżenie świadczeń jedynie w oparciu o informację z IPN dotyczącą przebiegu służby.

W odpowiedzi na wywiedzioną w przedmiotowym postępowaniu skargę kasacyjną, organ rentowy wniósł o wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania, a z ostrożności o oddalenie skargi kasacyjnej, jako nie mającej uzasadnionych podstaw, oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego od odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, wywiedziona w niniejszej sprawie, nie kwalifikuje się do przyjęcia - celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd

Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na trzech przesłankach: występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – takie stanowisko wynika ze wskazanych przez pełnomocnika przepisów proceduralnych. Pełnomocnik skarżącego nie uzasadnił jednak w sposób właściwy swojego stanowiska w tym zakresie, a jedynie napomknął o – jego zdaniem oczywistej zasadności wywiedzionej przez siebie skargi kasacyjnej oraz o rzekomej rozbieżności w orzecznictwie sądów apelacyjnych – co nie spełnia wymogów uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Trzeba także zauważyć, że sam sposób sformułowania wniosku uznać należy za błędny i świadczący o jego bezpodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać na istnienie potrzeby wykładni przepisów - wymagającej z natury rzeczy pogłębionych rozważań (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr

2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku.

Należy więc przypomnieć, że powołując się na przesłankę, jaką jest istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, należy w uzasadnieniu wniosku sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu – czego strona skarżąca w ogóle nie uczyniła. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń; 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu; 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11, Legalis nr 490620; tak też postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, Legalis nr 797138; z 27 lutego 2019 r., I CSK 447/18, Legalis nr 1880000 i 28 stycznia 2021 r., III PSK 19/21, Legalis nr 2528902). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z

28 listopada 2003 r., II CK 324/03, Legalis nr 261010; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, Legalis nr 158082; z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, Legalis nr 174062; z 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18, Legalis nr 1875501; z 12 lutego 2021 r., IV CSK 437/20, Legalis nr 2555688 oraz z 9 marca 2021 r., III CSK 219/20, Legalis nr 2540231). Ponadto "istotne zagadnienie prawne" jest istotne w tym znaczeniu, że nie było dotychczas rozważane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zatem jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów - tylko wtedy wykazany zostałby publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej, której podstawowym celem jest wkład w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni (postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 kwietnia 2008 r., II PK 351/07, Legalis nr 170164; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, Legalis nr 1781391 i z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, Legalis nr 1781827). Istotne zagadnienie powinno się charakteryzować "nowością", która uzasadniałaby potrzebę jego analizy ze strony Sądu Najwyższego (T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r., I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy zajmował się już wykładnią art. 15c oraz art. 13b ustawy zaopatrzeniowej – chociażby w przywoływanej przez stronę skarżącą uchwale w sprawie o sygn. III UZP 1/20.

I wreszcie, w przypadku wniosku opartego na przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Ponadto, w judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego,

lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Także w tym przypadku, biorąc pod uwagę brak argumentów wskazanych we wniosku, nie może być mowy o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jeżeli natomiast chodzi o podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut nieważności postępowania (pełnomocnik skarżącego błędnie wskazał jednostkę redakcyjną przepisu – zapewne chodziło mu o art. 379 pkt 4 k.p.c.) to wskazać należy, że Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, w granicach zaskarżenia, kwestię nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998 Nr 5, poz. 81, z glosą A. Szpunara, OSP 1998 Nr 5, poz. 93; z 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000 Nr 12, poz. 220; oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, Legalis nr 803992; z 12 czerwca 2020 r., V CSK 22/20, Legalis nr 2396879; z 25 sierpnia 2020 r., II CSK 44/20, Legalis nr 2490666 i z 9 października 2020 r., I CSK 32/20, Legalis nr 2489233 oraz T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023). W świetle art. 379 pkt 4 k.p.c. nie ma podstaw do przyjęcia, że sam fakt powołania sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa - ukształtowanej na mocy przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw - jest okolicznością, która samodzielnie uzasadnia uznanie, iż postępowanie prowadzone z udziałem takiego sędziego jest dotknięte nieważnością. Konieczne jest przywołanie konkretnych okoliczności odnoszących się do sędziów biorących udział w orzekaniu w sprawie, które wskazują na nieprzestrzeganie przez nich obiektywnie wyznaczonego standardu sędziego bezstronnego i niezawisłego (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022 nr 10, poz. 95, oraz postanowienia

Sądu Najwyższego: z 29 marca 2022 r., I CSK 7016/22, LEX nr 3559610; z 20 października 2022 r., I CSK 4589/22, LEX nr 3512608; z 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 5/21, LEX nr 3269908; z 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20, LEX nr 3144843; z 9 czerwca 2020 r., I NWW 43/20, LEX nr 3013043 i z 28 listopada 2023 r., I CSK 5015/22, LEX nr 3635188). W przedmiotowej sprawie brak jest więc jakichkolwiek podstaw do podejmowania przez Sąd Najwyższy czynności w tym zakresie z urzędu – tym bardziej, że wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I 4110 1/20, OSNKW 2020 nr 2, poz. 7) – na którą powołuje się skarżący - jest niezgodna z:

- a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.);
- c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.).

Zgodnie zaś z treści art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są ostateczne.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

[SOP]

[ms]

